

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

100 – ї

підсумкової наукової конференції

професорсько-викладацького персоналу

Вищого державного навчального закладу України

«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

11, 13, 18 лютого 2019 року

(присвячена 75 - річчю БДМУ)

Чернівці – 2019

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м. Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2019. – 544 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м.Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Бойчук Т.М., професор Івашук О.І., доцент Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професор Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професор Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професор Сидорчук Л.П.

професор Слободян О.М.

професор Ткачук С.С.

професор Тодоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

д.мед.н. Годованець О.І.

ISBN 978-966-697-543-3

© Буковинський державний медичний
університет, 2019

vision), smaller size – up to $43,0 \pm 4,27$ mcm, and their shape is altered to an irregular one. The cellular profile of the islets on one section is 3,3 times less (up to $25,5 \pm 3,56$), and the majority of the cells are necrotized. The animals receiving NCC in the process of DM modeling developed considerably decreased alternative signs in the endocrine portion of the pancreas. The size of the islets did not differ considerably from those of the intact animals ($217,5 \pm 19,36$ mcm), their cellular profile ranged on an average within $133,0 \pm 12,4$, which is a little more than that of the intact rats. Only single cells of the islets were found to be necrotized.

Therefore, administration of NCC against the ground of experimental type 2 DM demonstrates a positive effect on the histologic structure of the pancreas and prevent destruction of β -cells of the islets of Langerhans.

Сахацька І.М.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ РОСЛИН РОДУ ПІВОНІЯ

Кафедра фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Історія застосування рослин роду півонія налічує 2000 років, особливо враховуючи тибетську медицину, з яких рід півонія (*Paeonia*) включає близько 40 видів, поширених у Середземномор'ї, субтропічних, помірних і частково холодних районах Азії, а також у Північній Америці.

На сьогодні вирощують понад 300 сортів дерев'янистих та 10000 сортів трав'янистих півоній. Однак офіційальною в медицині є лише півонія незвичайна, проте вона відноситься до рослин, які мають обмежену сировинну базу та знаходяться під охороною. Тому актуальним є дослідження найбільш поширених декоративних сортів півонії лікарської, до яких належать сорти «*Rosea plena*» та «*Alba plena*».

Метою роботи став порівняльний аналіз хімічного складу півонії незвичайної та півонії лікарської з родини Півонієві.

В медичній практиці використовують настойку півонії незвичайної як седативний засіб за рахунок широкого спектру хімічних речовин та мікроелементів. Хімічний склад її є вивченим і містить саліцин, метилсаліцилат, органічні кислоти (2,1%), зокрема саліцилову (0,07-0,3%) та бензойну, флавоноїди (до 1,40%), дубильні речовини (до 9%), цукри (до 10%), а саме глюкозу, галактозу, арабінозу, рамнозу, ефірну олію (1,6%), до складу якої входять монотерпеноїди (пеонол, пеонозид, пеонолід, бензоїлпінофлорин, альбіфлорин, оксипінофлорин), іридоїди (від 0,07 до 3%), глікоіридоїди (від 2,56% до 3,05%), тритерпеноїди, стероїди, ароматичні сполуки, сесквітерпенові лактони, алкалоїди (0,05%), вітамін С (до 0,06%), смоли (до 1,6%), кумарини, полісахариди, зокрема крохмаль (79,5%). У золі коренів виявлено велику кількість макро- та мікроелементів: стронцій (1%), хром, сурму, марганець, нікель, вісмут, молібден, вольфрам, титан, свинець, мідь, магній, натрій, кальцій, барій, цинк та селен. Надземна частина рослини містить дубильні речовини, флавоноїди, іридоїди (до 3%), жирні кислоти, мінеральні елементи, сліди алкалоїдів та вітамін С (до 0,3%).

При дослідженні кореневищ з коренями та листя півонії лікарської нами встановлено наявність органічних кислот, зокрема бензойної, яблучної та лимонної, дубильних речовин, стероїдних сполук, поліфенольних сполук (галової кислоти), жирних кислот, амінокислот, полісахаридів, а саме крохмалю. Окрім того, вивчено компонентний склад летких фракцій кореневищ з коренями півонії лікарської декоративних сортів та встановлено наявність метилсаліцилату, саліцилового альдегіду, в листі ідентифіковано та кількісно визначено флавоноїди (рутин, кверцетин, кемпферол). У золі листя та кореневищ з коренями виявлено 19 елементів: залізо, силіцій, фосфор, алюміній, манган, марганець, свинець, нікель, молібден, кальцій, купрум, цинк, натрій, калій, стронцій.

За результатами досліджень можна вважати, що півонія лікарська за кількісним складом аналогічна півонії незвичайній, а отже, може бути сировинною базою для отримання

лікарських засобів. Однак встановлена різниця у хімічному складі, а саме виявлено більший вміст поліфенольних сполук, зокрема галової кислоти (6,9%); бензойної кислоти (5,2%) та метилсаліцилату (1,12%). Вміст такого складу може прогнозувати нову фармакологічну активність – антимікробну дію.

Отже, вивчення якісної та кількісної характеристики вмісту біологічно активних речовин у сировині півонії лікарської дає можливість розширити спектр її фармакологічного використання.

Сметанюк О.І.

РІДКІСНІ ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ ЧЕРНІВЕЧЧИНИ

Кафедра фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

На території Буковини зростають 573 видів дикорослих рослин із лікувальними властивостями. Рідкісними та зникаючими серед них є 49 видів. До Червоної книги України занесено 38 видів лікарських рослин. 11 видів охороняються на регіональному рівні. Природно-заповідний фонд Чернівецької області займає майже 8% території, на 29118 га (враховані тільки ландшафтні, лісові та ботанічні зони) зростає більшість рідкісних цілющих рослин.

Чернівецька область охоплює три природні зони – Прут-Дністровське межиріччя, Буковинське Передкарпаття та Буковинські Карпати.

На Прут-Дністровському межиріччі зростають 32 види рідкісних лікарських рослин. Серед них є види з популяціями, що трапляються «часто». Це: *Pulsatilla latifolia* Rupr., *Lilium martagon* L., *Neottia nidus-avis* (L.). У Прут-Дністровському межиріччі виділено 40 заповідних зон із територією 5227,9 га.

У Буковинському Передкарпатті зростають 33 види рідкісних лікарських рослин, переважна більшість із них зустрічається у 45 заповідних зонах із територією 8577,9 га. На ландшафтах передгір'я часто зустрічаються популяції таких рідкісних цілющих рослин як: *Atropa belladonna* L., *Colchicum autumnale* L., *Cephalanthera longifolia* (L.), *Dactylorhiza majalis* (Reichend.), *Neottia nidus-avis* (L.) Rich., *Orchis morio* L., *Platanthera bifolia* (L.). Серед них є офіційальні види – *Atropa belladonna* L. росте ця рослина поодинокі, у всіх природних зонах Буковини.

У Буковинських Карпатах налічують 35 видів лікарських рослин. Рослини, популяції яких зустрічаються часто і належать до таксонів малого ризику: *Lycopodium annotinum* L., *Astrantia major* L., *Colchicum autumnale* L., *Dactylorhiza majalis* (Reichend.), *Neottia nidus-avis* (L.), *Platanthera bifolia* (L.), *Traunsteinera globosa* (L.). Популярною лікарською рослиною, що зростає на гірських полонинах, є *Arnica montana* L. На Буковині вона належить до таксонів малого ризику. Усього у Буковинських Карпатах налічується 17 природно-заповідних зон, що займають територію 15312,2 га.

Лікарські рослини, що потребують охорони, за поширенням популяцій на території Буковини поділяються таким чином: 6 рідкісних видів, 17 вразливих видів та 26 таксонів малого ризику. Щодо ценотопу, більшість рідкісних рослин є сільвантами (28 видів), або пратантами (11 видів). За антропогенним фактором – усі урбанофоби. Одним із заходів охорони є обов'язковий контроль за станом популяцій.